

**UCHWAŁA NR XXII/259/2020
RADY GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia 10 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) , art.4¹ ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.¹⁾) oraz art.10 ust.1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.²⁾), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Joanna Januszewska

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1818 oraz z 2020 r. poz. 1492.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1655 i 1818.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK.

I. WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminy obowiązek corocznego opracowania i uchwalenia gminnego programu w zakresie profilaktyki uzależnień. Zgodnie z orzecznictwem NSA możliwe jest przygotowanie jednego programu obejmującego przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii na 2021r. określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego, wyznaczającym cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców.

W Programie uwzględnione zostały również rekomendacje i priorytety dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.[#]);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 852 z późn. zm.[#]);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U z 2016 r. poz. 1492, zwanym dalej NPZ na lata 201 – 2020;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365; zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 322).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art.2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012 r. poz.1169;zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1217.).

II. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE JUCHNOWIEC KOŚCIELNY W ASPEKCIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH

1. Problem alkoholowy.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) szkodliwe używanie alkoholu jest przyczyną ponad 3 mln zgonów rocznie a także wielu chorób oraz niepełnosprawności powiązanych z utrzymującym się wysokim spożyciem alkoholu. WHO apeluje do rządów poszczególnych krajów do wdrażania skutecznych strategii w kierunku redukcji skali szkodliwego używania alkoholu w poszczególnych społeczeństwach (priorytet w obszarze zdrowia publicznego).

Z badań ogólnopolskich wynika, że nadużywanie substancji, w tym alkoholu, może dotyczyć ponad 3 milionów Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5 – 2 mln dzieci. Z kolei 2,5 mln osób w naszym kraju nadużywa alkoholu, a 700 – 900 tys. osób jest uzależnionych.

Spożycie alkoholu na jedną osobę utrzymuje się na stałym, ale wysokim poziomie 9,4-9.5 litra rocznie, 15 % Polaków wypija rocznie powyżej 12 litrów stuprocentowego alkoholu a takie ilości zdaniem specjalistów są ryzykowne.

W 2018 roku przeprowadzono w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów i ma formę ankiety internetowej. Celem badania była diagnoza sytuacji w gminie Juchnowiec Kościelny w aspekcie problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zjawiska przemocy w szkołach. W badaniu udział wzięło 171 uczniów szkół podstawowych (28 %), w tym 82 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Kleosinie, 85 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Juchnowcu Górnym i tylko 4 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Księżynie. Liczebność grupy uczniów gimnazjów w badaniu wyniosła 77 tj. 23 % ogółu uczniów gimnazjum. Na tle badań ogólnopolskich, gdzie próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów klas trzecich, uczniowie gimnazjów w gminie Juchnowiec Kościelny wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą 31 % badanych uczniów oraz 19% uczniów klas podstawowych.

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej, oprócz przyzwolenia rodziny, (uczniowie szkół podstawowych - 11%, gimnazjum - 13 %,) w przypadku starszych uczniów, było spotkanie ze znajomymi -14 %.

Wyniki potwierdzają, że dla młodzieży ważną grupą są rówieśnicy, stąd też utrzymuje się tendencja spożywania alkoholu w towarzystwie znajomych. Prawdopodobnie tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, warto wykorzystać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale również od swoich rówieśników.

Badanie wykazało, że 84% najmłodszych uczniów i 66% uczniów gimnazjów nie podjęło próby picia alkoholu.

W 2019 roku opracowano raport: "Podsumowanie diagnoz problemów i pozytywnego potencjału młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej prowadzonych w: Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Kleosinie w latach szkolnych 2013/14 - 2018/19 i w szkołach gminy Juchnowiec Kościelny w roku szkolnym 2018/2019 w Juchnowcu Górnym i Księżynie). Ponadto każda ze szkół otrzymała własną, rozbudowaną diagnozę wraz z zachętą by przyjrzeć się poszczególnym zachowaniom problemowym młodzieży i przeanalizować zawarte w niej dane w kontekście własnych obserwacji, wiedzy oraz doświadczeń z codziennej pracy wychowawczej z młodzieżą.

W raportach wskazano, że przeprowadzone badania diagnostyczne pokazują pozytywny obraz młodzieży z gminy Juchnowiec Kościelny. Nasilenie zachowań problemowych i ryzykownych jest zróżnicowane w poszczególnych szkołach. W większość z tych zachowań byli zaangażowani zarówno chłopcy i dziewczęta w różnym stopniu w poszczególnych szkołach. Dotyczy to takich kwestii jak:

- bycie sprawcą przemocy fizycznej i werbalnej w klasie,
- udział w sporadycznych bójkach,
- bycie ofiarą przemocy werbalnej w klasie,
- obawa przed przemocą w szkole,
- bycie ofiarą przemocy fizycznej w klasie,
- picie alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni,
- korzystanie z narkotyków,
- przekonanie o łatwym dostępie do alkoholu, narkotyków i dopalaczy,
- przebywanie w towarzystwie rówieśniczym, w którym piło się alkohol.

Z raportu wynika, że projektując działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki uniwersalnej należy mieć na uwadze, że większość młodzieży prowadzi zasadniczo zdrowy styl życia, a tylko mniejszość podejmuje zachowania problemowe. Zalecono aby działania profilaktyczne w stosunku do większości uczniów dotyczyły umacniania ich w zdrowym stylu życia. Niezależnie od tego należy pamiętać, że każda grupa/klasa jest niejednorodna - część uczniów nie ma doświadczeń w omawianym temacie, część ma takie doświadczenia i jest z tego zadowolona, a niektórym omawiane doświadczenia kojarzą się bardzo negatywnie (np. doświadczenie przemocy po alkoholu itd.), więc nie można wszystkich traktować jednakowo. W trakcie zajęć należy zatroszczyć się o każdą z wymienionych grup przez odpowiednie komentarze do omawianych treści. Z wniosków zawartych w raporcie wynika, że wskaźniki przemocy rówieśniczej spadają wraz z wiekiem. Stąd

wniosek aby w pierwszej kolejności podjąć z młodzieżą starszych klas szkoły podstawowej kwestię przemocy, wzajemnych relacji w grupie i zadbać o jak najlepszą atmosferę w grupach klasowych.

Ponadto między młodzieżą 14 i 15 - letnią wyraźnie rosła wskaźniki używania substancji psychoaktywnych (picie alkoholu, upijanie się, używanie narkoty-ków). Stąd kolejny wniosek, że należy wprowadzać elementy profilaktyki uzależnień już wśród 13 -latków, czyli w klasie VII i kontynuować intensywnie w klasie VIII.

W 2020 roku została przeprowadzona diagnoza klas VIII Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kleosinie, która potwierdziła, że zachowania ryzykowne i problemowe oraz czynniki ryzyka dotyczyły podobnych obszarów wskazanych w raportach z wcześniejszych lat.

Z powyższego wynika, że należy kontynuować podjęte w latach wcześniejszych działania dążąc do realizacji wyznaczonych celów w niniejszym programie.

1.1 Osoby uzależnione.

Osoba uzależniona – osoba, która w wyniku używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych lub nowych substancji psych-aktywnych albo używania ich w celach medycznych znajduje się w stanie uzależnienia od tych środków lub substancji.

Z danych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wynika, że populacja osób uzależnionych w Polsce szacowana jest na poziomie ok.2% populacji. W Gminie Juchnowiec Kościelny wg. stanu na 31.12.2019r. zameldowanych na pobyt stały i czasowy było 16.280 osób. Odnosząc dane osób uzależnionych z poziomu krajowego na poziom gminy Juchnowiec Kościelny, ich liczba wyniesie ponad 325 osób (ok.2% populacji).

Ponadto z danych będących w posiadaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii wynika, że w 2019r.:

- w stosunku do 18 osób komisja podjęła czynności o wydanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia,
- przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywujące z 21 osobami na 59 wysłanych zaproszeń,
- udzielono pomocy 45 rodzinom z problemem alkoholowym w ramach grup roboczych z udziałem członka komisji.

1.2 Osoby pijące szkodliwie i ryzykownie.

Osoby pijące szkodliwie - doświadczają z powodu picia negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych, psychologicznych, choć nie są uzależnione od alkoholu.

Według Światowej Organizacji Zdrowia picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyznę oraz utrzymywanie tego sposobu picia alkoholu się przez co najmniej miesiąc lub występowanie w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy.

Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

Natomiast **ryzykowne spożywanie alkoholu** to picie jego nadmiernych ilości (jednorazowo i łącznie w określonym czasie), które aktualnie nie pociąga za sobą negatywnych konsekwencji, **ale można oczekiwać, że te pojawiają się, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony.**

Według danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w skali kraju ok.10 % populacji pije szkodliwie, a w skali gminy Juchnowiec Kościelny ok.1600 osób.

1.3 Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Z szacunkowych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w skali kraju ok. 4% populacji stanowią dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi.

W gminie Juchnowiec Kościelny w 2019 r. w zajęciach dla dzieci z grup ryzyka z programem socjoterapeutycznym uczestniczyło w I półroczu 43 dzieci, w II półroczu 45 dzieci. W prowadzonych zajęciach dla dzieci z programem opiekuńczo - wychowawczym uczestniczyło 48 dzieci.

1.4 Sprzedaż napojów alkoholowych nieletnim.

Z przeprowadzonego w 2018 roku w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO wynika, że 66% uczniów klas podstawowych i 48% uczniów gimnazjów nie wie, czy da się kupić alkohol gdy nie ma się ukończonych 18 lat. Może to sugerować, że ta grupa uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu. Jednocześnie 28 % uczniów szkół podstawowych stwierdza, że alkohol można bardzo trudno kupić lub prawie to niemożliwe. Natomiast łącznie 38 % uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, stwierdziło, że zakup jest bardzo lub raczej łatwy, nie ma z tym problemu.

1.5 Przemoc w rodzinie.

W 2016 r przeprowadzono Diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie i w szkołach gminy Juchnowiec Kościelny.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że Gmina Juchnowiec Kościelny na podstawie subiektywnych opinii badanych **nie wyróżnia się** w zakresie przemocy na tle gmin województwa podlaskiego, chociaż na podstawie ankiet należy stwierdzić, że jest **mniej przemocy** niż w innych podlaskich gminach.

Tabela 1. Porównanie przyczyn przemocy w rodzinie (dane w %)

Przyczyna	mieszkańcy województwa podlaskiego 2012	mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny 2016
Alkohol	86,9	77
zła sytuacja materialna	62,9	35,3
bezradność (wyuczona)	12,8	61,2
nieumiejętność porozumienia się	9,2	43,5

Jako istotne źródło przemocy badani z gminy Juchnowiec Kościelny uznali nadużywanie alkoholu jako najważniejszą przyczynę przemocy w rodzinie, zarówno w odniesieniu do własnej rodziny, jak i w kontekście przekonań badanych na temat rodzin innych ofiar. Opinię tę potwierdzają badania jakościowe, według których do przemocy dochodzi z reguły bezpośrednio po spożyciu alkoholu, szczególnie w rodzinach gorzej sytuowanych. Zdaniem 59% badanych ofiar przemocy sprawcy przemocy spożywają alkohol codziennie lub często.

Tabela 2. Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Juchnowiec Kościelny na przełomie lat 2011-2017

Lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba formularzy "A" niebieskich kart	25	15	19	77	55	38	49	50	62
w tym z problemem alkoholowych	-	-	-	-	-	17	38	29	40

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole ma swoje źródło w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi

Z przeprowadzonego w 2018 roku w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania, niepokojące wydają się dane prezentujące procent uczniów, którzy są ofiarą przemocy. Z badania wynika, że 3% uczniów szkół podstawowych i 4 % uczniów gimnazjów przyznała, że bardzo często doświadcza w szkole przemocy w różnych formach: fizycznej bądź psychicznej. Z kolei 34 % uczniów szkół podstawowych i 29% uczniów gimnazjów odpowiedziało się, że zdarza się to rzadko. Spora część uczniów zadeklarowała, że ten problem ich nie dotyczy. Uczniowie szkół podstawowych – 54%, uczniowie gimnazjów – 61%.

2. Problem narkotykowy.

Z najnowszego (2019r.) raportu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) o stanie narkomanii w Polsce wynika, że w polskim społeczeństwie konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków. Skala używania narkotyków w Polsce na tle innych krajów UE nie jest duża. W przypadku używania narkotyków w populacji generalnej marihuana jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż pozostałe nielegalne substancje psychoaktywne.

Z przeprowadzonego w 2018 roku badania w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO wynika, że tylko 6% uczniów gimnazjów miało kiedykolwiek kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Zdecydowana większość badanych uczniów stwierdziła przecząco: z szkół podstawowych – 99 % i z gimnazjów – 94%. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych – 99% nie podjęła próby zażywania narkotyków i 92 % uczniów gimnazjów.

III. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Cele i działania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. wynikają z przeprowadzonych diagnoz i badań w gminie oraz uwzględniają zadania służące realizacji Narodowego Programu Zdrowia.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest ich używanie.

CEL STRATEGICZNY I: Rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz występowania przemocy w rodzinie.

1. **Cel szczegółowy:** Zwiększenie dostępności pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, osobom współuzależnionym oraz osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc w rodzinie.

DZIAŁANIA

1) prowadzenie punktów konsultacyjnych poprzez:

a) finansowanie dyżurów osób udzielających porad w punkcie w zakresie:

- motywowania osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowania do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych, udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- podnoszenie świadomości osób współuzależnionych, członków rodzin, w tym DDA na temat spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym skutków, dysfunkcji i zachowań przystosowawczych,
- pomocy psychospołecznej i prawnej w przypadku przemocy domowej.

b) zakup materiałów informacyjnych, ulotek, broszur, fachowej literatury dla klientów i osób udzielających porad,

d) organizowanie i finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji osób pracujących w punkcie konsultacyjnym poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

2) wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w Domu Pomocy Społecznej w Czerewkach poprzez:

a) finansowanie dyżurów w zakresie motywowania osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowania do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego (rozmowy podtrzymujące),

b) finansowanie szkoleń dla pracowników DPS-u z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych, motywowania osób spożywających alkohol szkodliwie do zaprzestania picia, osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a także wspierania abstynencji osób, które ukończyły terapię w placówkach leczenia uzależnień.

4) współpraca z placówkami lecznictwa w zakresie potrzeb mieszkańców gminy dotyczących:

- a) zakupu programów ponadpodstawowych terapii i psychoterapii, programów ograniczania picia alkoholu i redukcji szkód, programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc,
- b) zakupu uzupełnienia wyposażenia placówek leczenia w sprzęt i materiały biurowe oraz zakup materiałów edukacyjnych, czasopism dla pacjentów i terapeutów.

Wskaźnik

- liczba osób, które otrzymały wsparcie,
- liczba zakupionej fachowej literatury, broszur, ulotek itp.,
- liczba zakupionych programów.

2. **Cel szczegółowy:** Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

DZIAŁANIA

- 1) edukacja społeczna z zakresu destrukcyjnego wpływu alkoholu i innych środków psychoaktywnych na prawidłowy rozwój dziecka w okresie prenatalnym (zagrożenie FAS) w ramach zwiększania dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów ujętej w NPZ;
- 2) wspieranie działań środowisk abstynenckich.

Wskaźniki

- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych, ulotek, itp.,

3. **Cel szczegółowy:** Pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych oraz występowania przemocy w rodzinie.

DZIAŁANIA

- 1) rozpatrywanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu, osób nieuzależnionych ale pijących szkodliwie lub ryzykownie:
  - a) informowanie, edukowanie, motywowanie w zakresie uzależnień, picia ryzykownego, picia szkodliwego oraz możliwości podjęcia terapii,
  - b) motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii, przeprowadzanie wywiadu wstępnego celem rozpoznania ewentualnego zjawiska przemocy domowej,
  - c) uiszczanie opłaty sądowej za wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
  - d) opłacanie kosztów za sporządzenie opinii biegłych, którzy orzekają w przedmiocie uzależnienia,
  - e) opłacanie kosztów komorniczych,
- 2) współpraca z placówkami leczenia w zakresie potrzeb mieszkańców gminy dotyczących:
  - a) dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną w trakcie prowadzenia terapii osób uzależnionych,
  - b) zakupu programów pomocy dla DDA.
- 3) pomoc dzieciom z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym a w szczególności:
  - a) prowadzenie i finansowanie zajęć socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, w tym z programem profilaktycznym,
  - b) wspieranie i finansowanie obozów, kolonii z programem socjoterapeutycznym,
  - c) finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych,
  - d) organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji osobom udzielającym pomocy psychologicznej dzieciom z problemem alkoholowym, z problemem przemocy,

- e) podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez realizację i finansowanie programów wspierających ich w radzeniu sobie codziennych kontaktach z dziećmi,
  - f) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/ narkotykowym/problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych osobom prowadzącym tego typu zajęcia wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracowni-kowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej,
  - g) organizowanie, finansowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,
  - h) zakup i prenumerata literatury fachowej, adresowanej do osób, które w swojej pracy spotykają się z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie oraz innych czasopism o tematyce edukacyjnej,
- 4) udział członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w pracy grup roboczych, zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie;
  - 5) upowszechnianie informacji dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania, w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym;
  - 6) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów;

Wskaźniki

- liczba rozpatrzonych wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu, pijących szkodliwie lub ryzykownie,
- liczba odbytych rozmów z osobami uzależnionymi, pijących szkodliwie lub ryzykownie,
- liczba wydanych opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia,
- liczba „Niebieskich Kart” prowadzonych w rodzinach z problemami alkoholowymi,
- liczba grup roboczych z udziałem członka GKRPA i N,
- liczba dzieci objętych pomocą,
- liczba zakupionych materiałów informacyjnych,
- liczba programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych,
- liczba szkoleń.

CEL STRATEGICZNY II: *Opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej.*

1. **Cel szczegółowy:** Wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodych ludzi.

DZIAŁANIA

- 1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodziców, a w szczególności rekomendowanych programów profilaktycznych, poprzez:
  - a) finansowanie i wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej wraz z finansowaniem wydatków służących ich realizacji np. materiałów dydaktycznych, artykułów papierni-czych itp.,
  - b) zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych dla uczniów, nauczycieli, rodziców,
  - c) finansowanie wody i dożywiania dzieci uczestniczących w programach pozalekcyjnych z programami profilaktycznymi,
- 2) realizacja, finansowanie autorskich, środowiskowych programów profilaktycznych we współpracy z instytucjami np. urzędem gminy, ZHP, Ośrodkiem Kultury w Gminie Juchnowiec Kościelny służących wzmocnieniu czynników chroniących oraz promocji zdrowego i aktywnego stylu życia, poprzez:

- a) finansowanie kosztów zatrudnienia wychowawców, animatorów oraz niezbędnych do realizacji programów m.in: materiałów dydaktycznych, nagród uczestnikom, wody, dożywiania, działań integracyjnych, itp.,
  - b) włączanie działań profilaktycznych podczas bezalkoholowych imprez typu pikniki, festyny poprzez np. organizowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego.
- 3) finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako integralnego elementu programu profilaktycznego, uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia wraz z ponoszeniem niezbędnych kosztów materiałowych np. zakup sprzętu sportowego oraz kosztów zatrudnienia animatorów do prowadzenia zajęć sportowych i edukacyjno - profilaktycznych;
  - 4) wspieranie i finansowanie obozów oraz kolonii z programem profilaktycznym;
  - 5) kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia i wspieranie edukacji rówieśniczej
  - 6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów poprzez realizację i finansowanie programów wspierających rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi;
  - 7) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą (nauczycieli, pedagogów, wychowawców) oraz realizatorów programów profilaktycznych, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą a w szczególności:
    - a) finansowanie/ wspieranie szkoleń na temat konstruowania programów profilaktycznych, opartych na podstawach naukowych,
    - b) finansowanie/wspieranie szkoleń rozwijających umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych,

Wskaźniki

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych,
- liczba dzieci, młodych ludzi, nauczycieli i rodziców uczestniczących w działaniach, programach profilaktycznych, w tym rekomendowanych,
- liczba przeszkolonych osób.

2. Cel szczegółowy. Wzrost społecznej świadomości związanej z tematyką uzależnień, przemocy w rodzinie oraz możliwości zapobiegania tym zjawiskom.

- 1) zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych.
- 2) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień oraz włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii i akcji promujących życie bez alkoholu i używek;
- 3) współpraca z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy na temat uzależnień;
- 4) zakup diagnozy problemów i zagrożeń społecznych;
- 6) finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- 7) podniesienie kwalifikacji zawodowych przedstawicieli służb np. policji, pracowników socjalnych, itp. kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi poprzez finansowanie szkolenia z zakresu komunikacji interpersonalnej i postępowania z klientami (petentami, pacjentami) będącymi pod wpływem alkoholu;
  - liczba akcji, kampanii profilaktycznych,
  - liczba osób, które podniosły kwalifikacje.

3. Cel szczegółowy. Ograniczanie dostępności środków psychoaktywnych.

- 1) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zwłaszcza w zakresie sprzedaży i podawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 2) kontrola otoczenia placówek oświatowych oraz nieformalnych miejsc spotkań młodzieży i osób dorosłych;
- 3) finansowanie szkoleń i podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;

Wskaźniki

- liczba skontrolowanych placówek posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu,
- liczba przeszkolonych sprzedawców alkoholu,
- liczba skontrolowanych osób podejrzanych o posiadanie środków psychoaktywnych,
- liczba interwencji wobec młodzieży upijającej się/zażywającej narkotyki.

CEL STRATEGICZNY III : Współdziałanie z instytucjami i organizacjami

1. **Cel szczegółowy:** Wspieranie i udzielanie pomocy podmiotom realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

DZIAŁANIA

- 1) udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
- 2) współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów (zwłaszcza rekomendowanych) i zajęć socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, w tym z programem z programem profilaktycznym;
- 3) współpraca z ruchami samopomocowymi;
- 4) dofinansowanie działań ujętych w niniejszym programie, a w szczególności: programów profilaktycznych, kolonii z programem socjoterapeutycznym oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem profilaktycznym ;
- 5) działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach poprzez:
  - a) udział w kampaniach społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zakup materiałów edukacyjnych,
  - b) zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych na temat wpływu alkoholu na organizm, celem przekazania policji do wykorzystania podczas kontroli drogowej,
  - c) zakup urządzenia mieszkańcom gminy w celu samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości np. alkomatu.

Wskaźniki

- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych, informacyjnych,
- liczba kampanii.
- liczba zakupionych materiałów informacyjnych.

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii inicjuje realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania i Narkomanii współpracując z :

- 1) Urzędem Gminy Juchnowiec Kościelny;
- 2) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym;
- 3) Komisariatem Policji w Łapach i IV Komisariatem Policji w Białymstoku;

- 4) Sądem Rejonowym w Białymstoku (V Wydział Rodzinny i Nieletnich);
- 5) placówkami prowadzącymi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, profilaktyczne oraz zajęcia socjoterapeutyczne;
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 7) placówkami oświatowymi na terenie gminy;
- 8) Ośrodkiem Kultury w gminie Juchnowiec Kościelny;
- 9) Organizacjami pozarządowymi;
- 10) Harcerzami działającymi na terenie gminy Juchnowiec Kościelny;
- 11) Gminną Biblioteką Publiczną w Juchnowcu Kościelnym;
- 12) Parafiami z terenu gminy Juchnowiec Kościelny;
- 13) Sołtysami z terenu gminy Juchnowiec Kościelny;
- 14) Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej;
- 15) innymi podmiotami, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny:

- 1) w zakresie zapobiegania alkoholizmowi i przeciwdziałania narkomanii do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli;
- 2) w zakresie pomocy specjalistycznej do osób mających czynny kontakt z alkoholem, narkotykami oraz do osób współzależnych, dzieci z rodzin z grup ryzyka oraz dorosłych członków rodzin, w tym DDA;
- 3) w zakresie przemocy w rodzinie do osób stosujących i doznających przemocy.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji w następującej wysokości:

- 1) przewodniczącemu komisji lub osobie zastępującego przewodniczącego komisji -200 zł brutto, z zastrzeżeniem pkt.3;
- 2) członkom komisji - 150 zł, z zastrzeżeniem pkt.3;
- 3) osobie wchodzącej w skład komisji za sporządzanie dokumentacji z posiedzenia komisji, w tym protokołu z posiedzenia komisji przysługuje dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 50 zł brutto za każde posiedzenie.

2. Członkom zespołów problemowych, członkom wchodzących w skład grupy roboczej powołanej w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przysługuje wynagrodzenie za realizację czynności w wysokości określonej w Tabeli nr 1: „Stawki wynagrodzenia za czynności przez zespoły/grupy robocze”

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w tabeli Nr 1 pkt.4 obniża się za każdą nieobecność na posiedzeniu grupy roboczej, proporcjonalnie do liczby nieobecności w danym miesiącu kalendarzowym.

4. Podstawę wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1-3, stanowi podpisana przez przewodniczącego komisji lub osobę zastępującego przewodniczącego komisji uwierzytelniona dokumentacja potwierdzająca udział w posiedzeniach komisji, zespołów, grup roboczych oraz zestawienie wykonanych czynności przez osoby wchodzące w skład komisji za dany miesiąc, przedłożone w terminie do 20 – go dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu w którym odbyły się posiedzenia i wykonane czynności komisji.

Tabela Nr 1. Stawki wynagrodzenia za czynności wykonywane przez zespoły/grupy robocze:

L.p.	Rodzaj czynności	Wskaźnik	Stawka
------	------------------	----------	--------

1a.	Udział w pracach zespołu w przeprowadzaniu rozmów z osobami nadużywającymi alkohol oraz ich rodzinami.	posiedzenia	150 zł brutto
1b.	Udział w pracach zespołu w przeprowadzaniu rozmów z osobami nadużywającymi alkohol oraz ich rodzinami wraz z prowadzeniem dokumentacji z posiedzenia zespołu, w tym sporządzanie notatek z przeprowadzonych czynności zespołu.	posiedzenia i protokół	200 zł brutto
1c.	Udzielanie porad podczas dyżuru w punkcie konsultacyjnym przez członka komisji	godzina i notatka	50 zł brutto
2.	Udział w pracach związanych z przygotowaniem wniosków wraz z załącznikami w zakresie kierowania na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego, osób które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego	wniosek	50 zł brutto
3.	Udział w pracach związanych z przygotowaniem wniosków wraz z załącznikami do sądu o wszczęcie postępowania sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.	wniosek	50 zł brutto
4.	Udział w pracach grup roboczych, zespołu interdyscyplinarnego powoływanych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (NK)	ryczałt miesięczny	500 zł brutto
5a.	Przeprowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	punkt sprzedaży	55 zł brutto
5b.	Przeprowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z prowadzeniem dokumentacji, w tym sporządzenie protokołu	punkt sprzedaży i protokół	85 zł brutto
6a.	Przeprowadzanie wizji lokalnych w celu zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	punkt sprzedaży	30 zł brutto
6b.	Przeprowadzanie wizji lokalnych w celu zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z prowadzeniem dokumentacji, w tym sporządzenie notatki z wizji lokalnej.	punkt sprzedaży i notatka	60 zł brutto
7.	Reprezentowanie komisji przed sądem w sprawach o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	sprawa	50 zł brutto